

Oslobasert båtlivsundersøkelse blant båteiere

Oktober 2018

Til leserne av Oslobasert småbåtundersøkelse (2018)

Småbåtutvalget i Oslo kommune sammen med KNS, Oslo Seilforening og Bymiljøetaten har i løpet av forsommeren 2018 gjennomført en lokal båtlivsundersøkelse tilsvarende den KNBF har gjennomført på landsbasis i 2017 og (2011).

Vi håper undersøkelsen med de svar og tilbakemeldingene som er gitt vil være til nytte i det videre arbeidet med å utforme en Småbåtstrategi for Oslo kommune.

Oslo 16. oktober 2018

*Med hilsen,
Wenche Hansgaard
Leder Småbåtutvalget*

Innhold

Innholdsfortegnelse

Innledning.....	3
Kunngjøring	3
Resultater.....	4
Tema: Oslofjorden som rekreasjonsområde.....	4
Tema: Oslo «båtby».....	5
Tema: Gjestehavner.....	5
Tema: Opplagsplasser.....	5
Eierskap til båt.....	6
Hva brukes båten til:	7
Hvor store er småbåtene:	8
Service på egen båt.....	8
Tømming av toaletter	9
Opplevelser, ferie/gjestehavner og service:	9
Oppsummering:	11

Innledning

I desember 2017 møttes Oslo Seilforening (OSF), Kongelig Norsk Seilforening (KNS) og Oslo kommunes småbåtutvalg (SBU) der tema bl.a. var hvordan bidra til utvikling av en småbåtstrategi for Oslo kommune. Vi viser i den forbindelse til byrådserklæringen fra oktober 2016 der det heter at byrådet vil jobbe for flere opplags- og havneplasser for småbåter, kajakk og kanoer, og utarbeide en egen småbåtstrategi.

Deltakerne på møtet erkjente at det i begrenset grad fantes relevant informasjon om båtlivet i Oslo. Det nærmeste man har av denne type opplysninger er fra Kongelig Norsk Båtforening (KNBF) sin Båtlivsundersøkelse fra 2012 og 2017 samt Småbåtutredningen (del I og del II) fra 2017 som ble utarbeidet av SBU. Som følge av at dette er et begrenset kunnskapsgrunnlag ble det besluttet å gjennomføre en enkel båtlivsundersøkelse blant båteiere i Oslo. SBU gjennomførte denne enkle undersøkelsen i løpet av juni og juli måned 2018.

Flere av spørsmålene i undersøkelsen er hentet fra og omarbeidet fra KNBFs Båtlivsundersøkelse fra 2012 og 2017. Videre har det kommet innspill til spørsmål fra OSF KNS og Bymiljøetaten. Spørsmålene omfatter 6 tema som vi ønsker å få nærmere svar på:

- Eierskap og bruk av båt
- Kjøp, salg, utleie og leie av båt
- Båttyper
- Båthavn og service av båt
- Opplevelser, ferie/gjestehavner og service
- Annet

Kunngjøring

Spørsmålene ble lagt inn i Questback og link til undersøkelsen ble sendt til leder/sekretariat for alle de kommunale båtforeningene (de som inngår i SBU) samt til OSF, KNS og Bunnefjorden Seilforening 5. juni 2018.

Undersøkelsen ble kunngjort for enkeltmedlemmer via de enkelte sekretariater for de respektive båtforeninger. Undersøkelsen lå ute og tilgjengelig for registrering fra 5. juni til medio juli 2018.

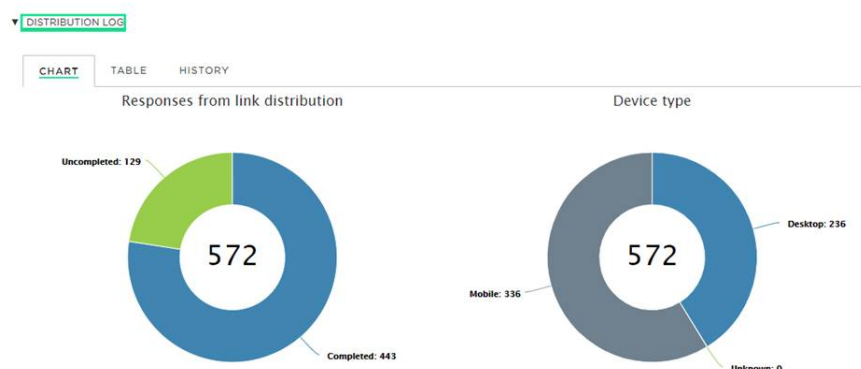
Respons og utvalg

Totalt ble det registrert 572 'besøk' som klikket seg inn til undersøkelsen. I SBU sin rapport fra 6. august 2016, 'Tilrettelegging for småbåter i Oslo' var det registret ca. 4400 båtplasser og ca. 8750 medlemskap (enkeltpersoner). Det er en sannsynlig antagelse at svarprosenten utgjør ca. 8-10 % av alle båtplassene i Oslo (her er de kommunale båtforeningene, OSF, KNS og BSF medregnet).

Undersøkelsen viser kun svar fra medlemmer tilknyttet en båtforening eller seilforening noe som utgjør en utvalgsfeil dersom man ønsker å generalisere resultatene for Oslos befolkning. Dersom man ønsker en undersøkelse som vil speile befolkningen i Oslo bør man ved neste undersøkelse vurdere bruk av f.eks. Norstats befolkningspanel eller tilsvarende. Selv om spørsmålene er sammenlignbare med KNBF sine spørsmål så vil ikke sammenligninger av

resultater mellom denne undersøkelsen og KNBF sin undersøkelse gi mening siden utvalgsgrunnlaget er ulikt.

Av de 572 som klikket inn på undersøkelsen valgte 443 å svare på spørsmålene i undersøkelsen. Dette gir et 'gjennomføringsbortfall' på ca. 22,5 %.

Flere av spørsmålene som er stilt i undersøkelsen er hentet fra KNBF sin undersøkelse og derigjennom kvalitetssikret. Andre spørsmål er kommet til etter innspill fra SBU, KNS, OSF og BYM.

Dataene som er gjengitt i denne rapport er kun en presentasjon av «rådata». Vi forsøker heller ikke å utlede eller på annen måte tolke resultatene. Man kan derfor se bort fra eventuelle beregningsfeil.

Resultater

Vi har i det videre gjort et utvalg av svar og tilbakemeldinger. En videre analyse av rådata vil mulig gi en større forståelse av båtlivet i Oslo. Vi mener imidlertid at utvalget og presentasjonen som er gjort gir et godt bilde av undersøkelsen innenfor de begrensninger som undersøkelsen har redegjort for.

I undersøkelsen ba vi om å få kommentarer utover det vi spurte om i spørsmål. Alle kommentarene er gjengitt uredigert i vedlegg 1. Vi har nedenfor kun gjengitt et utvalg av de svar som ble besvart.

Tema: Oslofjorden som rekreasjonsområde.

- *Båtlivet er en utrolig viktig del av Oslos befolkning.*
- *Veldig positivt at Oslo kommune har lagt til rette for båtlivet med bryggeplasser, toaletter, søppelkasser, m.m. på Håøya. Min familie og mine venner benytter dette tilbudet MASSE. Full honnør og masse ros til kommunen :-)*
- *Båtbruk er en svært viktig rekreasjonsmulighet for store deler av Oslos befolkning. Oslo er en sjøfartsby med en vakker nydelig Fjord tilgjengelig for folket hele året*
- *Det bør være 5 knops fartsgrense i hele indre Oslofjord*

- Bevar Bestumkilen og satse på kystkultur. Småbåtliv er folkehelse og attraksjon for både Oslo-folk og turister. Båtfolk er glade i natur og friluftsliv - og inviterer gjerne venner og bekjente på tur. Båtliv gir møter på tvers av generasjoner.
- Mange har verken hytte eller eget hus, men en båt er ofte oppnåelig for de fleste, ikke ødelegg dette. Frihetsfølelsen, fantastiske opplevelser, avbrekk fra en hektisk hverdag og bare nyte freden og roen og trekke inn herlig sjøluft, det er livet.

Tema: Oslo «båtby».

- Bevar båt plassene i Oslofjorden! ta vare på de maritime tradisjonene
- Nedbyggingsplanene for å Oslo og Karenslyst spesielt, er en skam for denne byen!!!
- Hadde ønsket bensin stasjon i bestumkillen og ønsket flere spise steder å besøke i Oslo fjorden, mer politi som kan ta raskjører og mer båtvett.
- Ikke gjør utvalget av båt plasser mindre i Oslo området. Det er ille nok som det er og få plass til 30 fot og oppover.

Tema: Gjestehavner.

- La Oslo være en båtvennlig by for alle. Lag gjerne flere gjestehavner med et minimum av fasiliteter.
- Håper dere vil jobbe for å få på plass flere båt plasser i Oslo, og en skikkelig gjestehavn. Det er synd at så mange snur før de kommer helt inn til Oslo når de seiler Oslofjorden!
- Få Flere gjestehavner i Oslo
- I dag er det bare gjestehavn i sentrum på Aker brygge, ingenting i Bjørvika. Akerselva er også stengt, vi pleide ofte å legge båten ved Vaterlands bru før utbyggingen av Lamda. Oslo havn har nesten gjort hele havneområdet utilgjengelig for småbåter. Dessuten: hvorfor går det ikke badebåt til Husbergøya og Skjærholmene?
- E14 på Sørenga er lite egnet som Oslos gjestehavn. Lag en løsning i fronten der hvis restaurantene ligger, eller på Sukkerbiten, alt innerst på langkaia eller ved Rådhusplassen/skurene langs Akershusstranda. Gjestehavn i oslo er knyttet til besøk opp i sentrum også. I dag er det vel kun en plass i Oslo, Aker Brygge som har privat monopol, noe prisen på 4-800,- for en kveld viser.
- Savner en skikkelig kommunal(Ikke som Aker Brygge) gjestehavn med døgnleie, vask av klær og dusj i Oslo havnebasseng for gjester/venner og langveisfarende. Oslo Kommune Havn er den desidert dårligst langs Norske og Svenskekysten når det gjelder Kommunal gjestehavn for fritidsbåtfolket, trist men fakta....
- Oslo mangler et rimeligere alternativ til Aker Brygge gjestehavn. Skulle gjerne hatt gjestebrygge tilknyttet Gressholmen kro. Enda flere blå bøyer da ankringsforhold (bunnforhold) i indre Oslofjord ikke er så gunstige på mange steder
- Oslo mangler en skikkelig gjestehavn. Mange unngår Oslo/indre Oslofjord nettopp av denne.

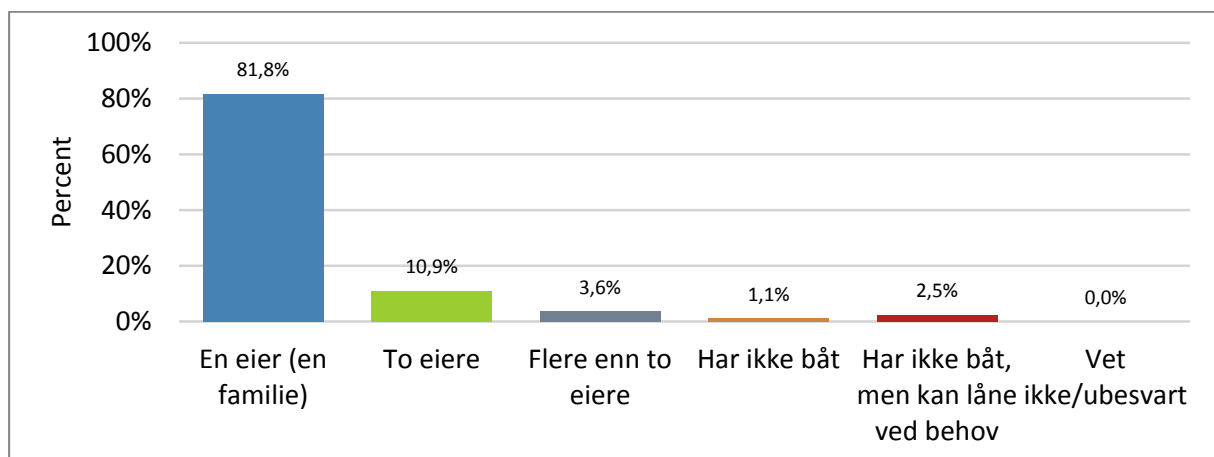
Tema: Opplagsplasser.

- En viktig faktor for havnene er parkering og service. Jeg har hatt båt innerst i Bestumkilen siden 1985 og ser planene for området som en stor hindring for alle båtbrukerne på plassen. Jeg håper ett på godt samspill for plassen og den fremtid. Jeg er helt sikker på at det kan dannes gode løsninger for båt opplag, parkering og friområde på tomtene. Friområdene som er der idag kan bedres betraktelig sammen med båt opplaget/p.plassen.

- *Alle båtplasser samt opplagsplasser i Bestumkilen må opprettholdes grunnet stort behov. Håper Oslo Kommune ser verdien for disse båtplasser og står imot videre boligutvidelse på området*
- *Det er viktig at Oslo er en by for alle, også båtfolket. Utvid markagrensen isteden for å ta av de få tomtene som er naturlige for båt og opplag. Hvis man gjør båttopplag upraktisk, lite tilgjengelig og dyrt, er det igjen kun de som har råd til det som kommer til å ha båt. De setter vanligvis alt vedlikehold bort uansett, så det er ikke noe tema for dem likevel. La Oslo være en båtvennlig by for alle. Lag gjerne flere gjestehavner med et minimum av fasiliteter.*
- *Båttopplagsplasser er svært viktig. Det må legges tilrette for opprettholdelse og utvidelse av opplagsplasser i Oslo*
- *Nåværende ordninger med kommunale båtplasser og opplagsplasser i Oslo må bevares.*

I det videre har vi samlet et utvalg av responsen/svar som ble gitt på de ulike spørsmål.

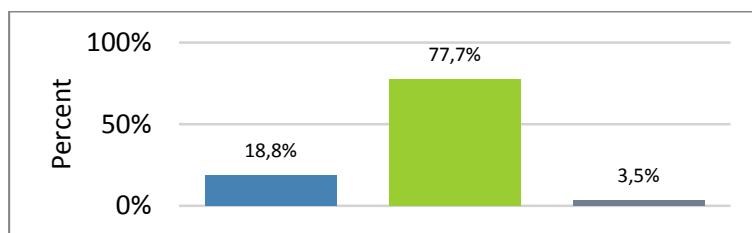
Eierskap til båt:

Tabell nr 1

Ikke overraskende (se tabell nr 1) har majoriteten (81,6 %) av båter i Oslo kun en eier (familie). Kun 3,6 % har flere enn to eiere.

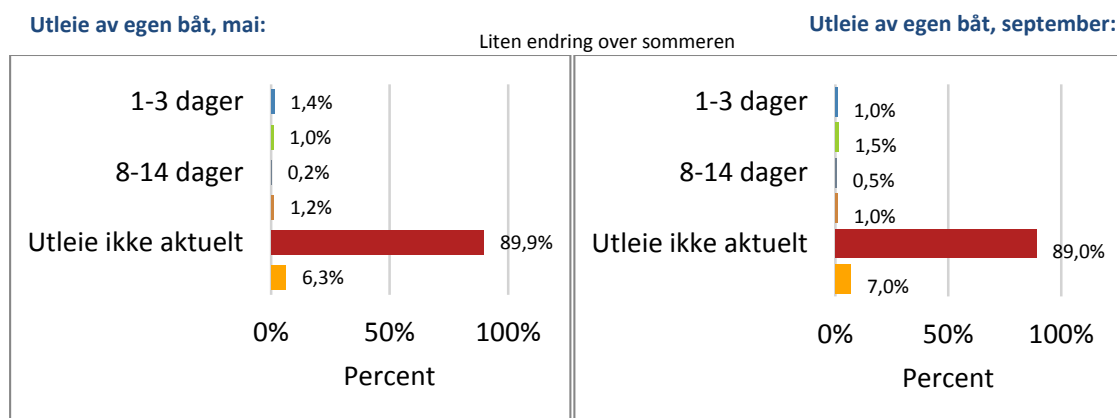
På spørsmål om dersom det hadde vært en tilfredsstillende båtdelingsordning der båten ligger i dag ville du benyttet denne, svarer 18,8 % (se tabell nr. 2) ja, dersom dette hadde vært en annen type båt enn den de har i dag, for eksempel med overnattingsmulighet. Hele 77,7 % sier nei til bruk av båtdelingsordning og kun 3,5 % er positive til en slik ordning og ville ha aktivt benyttet seg av denne.

Tabell nr 2

I undersøkelsen sjekket vi også i hvor stor grad båtene ble leid ut i perioder (tabell nr 3) da eieren ikke selv benyttet den. Det er gjennomgående lite utleie av private båter i Oslo. 89%

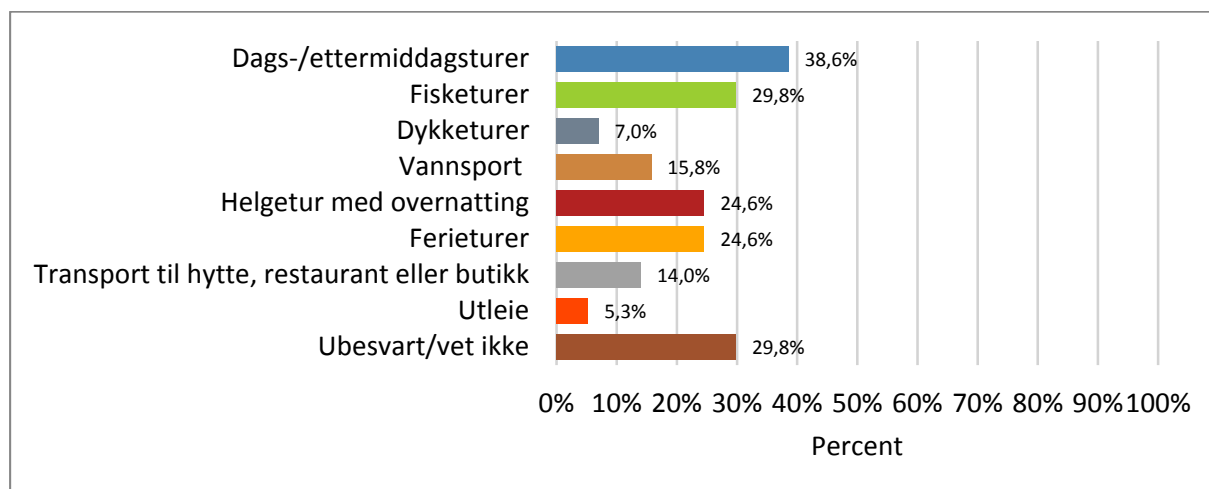
svarte at *utleie ikke aktuelt* og ca. 6,3-7,0% svarte *vet ikke*. Kun 3,6-4,0 % svarte at de for deler av sommeren leide ut sin båt.

Tabell nr 3

Hva brukes båten til:

Dags-/ettermiddagsturer utgjør hoveddelen av bruken av båten. I KNBF sin undersøkelse fra 2017 er fisketurer en av båtaktivitetene som scorer høyt. I vår undersøkelse utgjør bruk av båten til fisketurer 29,8 % som er en nedgang fra KNBF sine tall som til sammenligning hadde 37 % (2017). Når det gjelder båtbruk til ferieturer oppgir KNBF bruken til å utgjøre 18 % (2017) en nedgang fra 2011 da tallet var 26%. I vår undersøkelse er dette tallet 24,6 %. Ser vi på hvordan bruk av båt til ferieturer fordeler seg mht. båttype så er andel *motorbåter med overnattingsmulighet*: **53,5 %** og *seilbåter*: **65,1 %**.

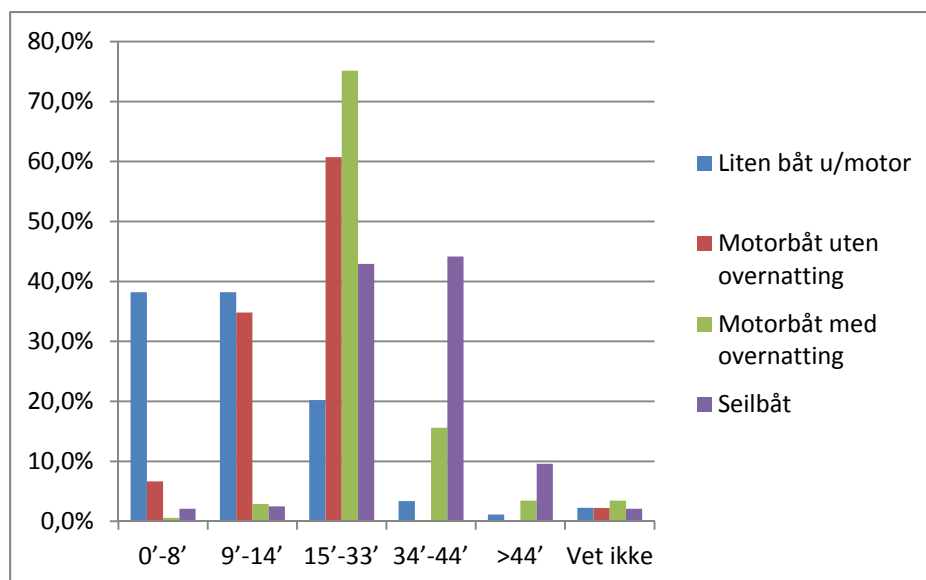
Tabell nr 4

Antall overnattinger i båt er ikke overaskende størst i juli, der hele **34,5 %** av respondentene svarer at de har over 15 overnattinger i båt. Noe overraskende var antallet som hadde over 15 overnattinger i mai så høyt som 9,0 % og 5,9 % i september. Med andre ord viser dette at båtsesongen er lang og at båtene brukes aktivt hele sesongen i gjennom. Ingen overnatting i båt (alle båttyper tatt med) ligger mellom 23,2 % (juli) og 39,7 % (september).

Av respondentene svarte 1,4 % at de hadde sanert båten sin, 12,1 % hadde solgt båten videre. De fleste (52,1 %) som hadde sanert/solgt sin båt oppga at hovedgrunnen var at de hadde

kjøpt ny båt og 11,7 % oppgav at båten var gammel og saneringsverdig. I KNBF sin undersøkelse var tallet for antall som vurderte båten som saneringsverdig 10 % (2017) og 12 % (2011).

Hvor store er småbåtene:

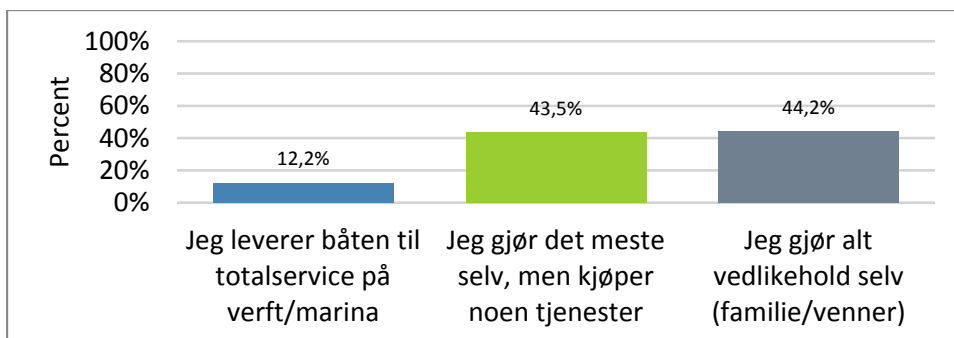
Tabell nr 5

Av båter uten overnattingsmulighet er alle båter mindre en 15'. Størstedelen av motorbåter med overnatting er mellom 15' og 33'. For seilbåtene er det 42,9 % som er mellom 15' og 33' og 44,2 % som er mellom 34' og 44'.

Hoveddelen av alle båtene er i dag i glassfiber og plast (89,2%). Trebåtene utgjør kun 5,7 %. Nesten 1/3 av båtparken er mellom 10-20 år gammel. 21,6 % er fra 2010 eller nyere. Med andre ord er nesten 50 % av båtparken 20 år eller eldre der vi i perioden mellom 1980-1989 har 23,7 %.

Service på egen båt

Kun 12,2 % av båtneierne setter bort service av båten til verft/marina. Over 87 % utfører det meste av vedlikeholdet på egen båt selv (se tabell nr 6). Blant motorbåteierne er interessen størst til å kjøpe tjenester av verft/marina for å utføre nødvendig vedlikehold. **18,5 %** sier de i *svært stor grad* er interessert og godt over 50 % er positive til å sette bort service-/vedlikeholdsarbeide. De som i *svært liten grad* ønsker denne tjenesten scorer **17,1 %**. Blant eiere av seilbåter er tendensen noe forskjellig, kun 6,4 % sier at de i *svært stor grad* ønsker at andre utfører service og 23,7 % sier at de i *svært liten grad* ønsker dette.

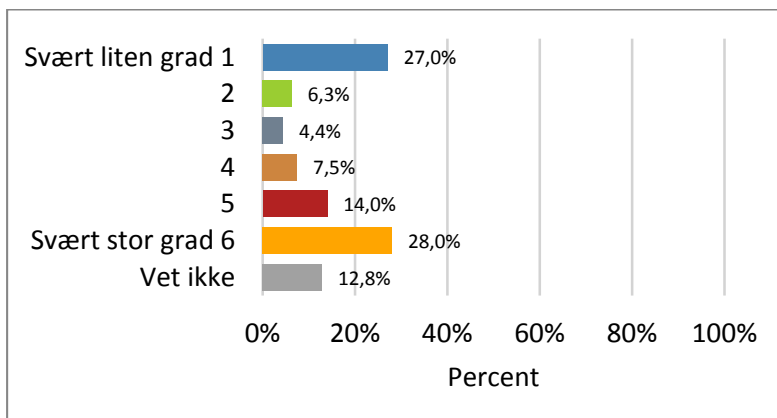

Tabell nr 6

Tømming av toaletter

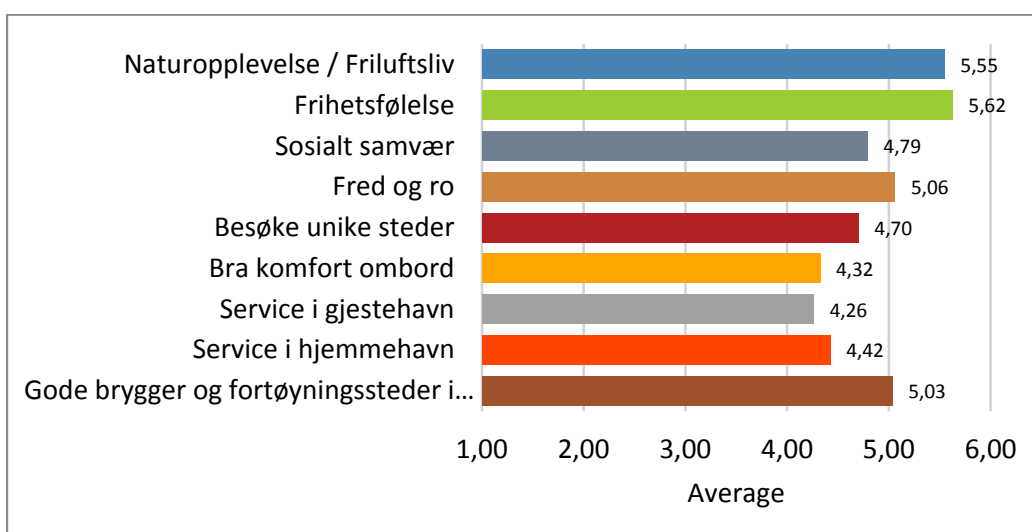
Undersøkelsen viser at ca. 1/3 har *svært stor grad* av mulighet til tømning av toaletter i tilknytning til egen hjemmehavn og 1/3 svarer at dette er tilbudet i *svært liten grad* er tilgjengelig.

Mulighet for tømning av toaletter i tilknytning til din hjemmehavn:

Tabell nr 7

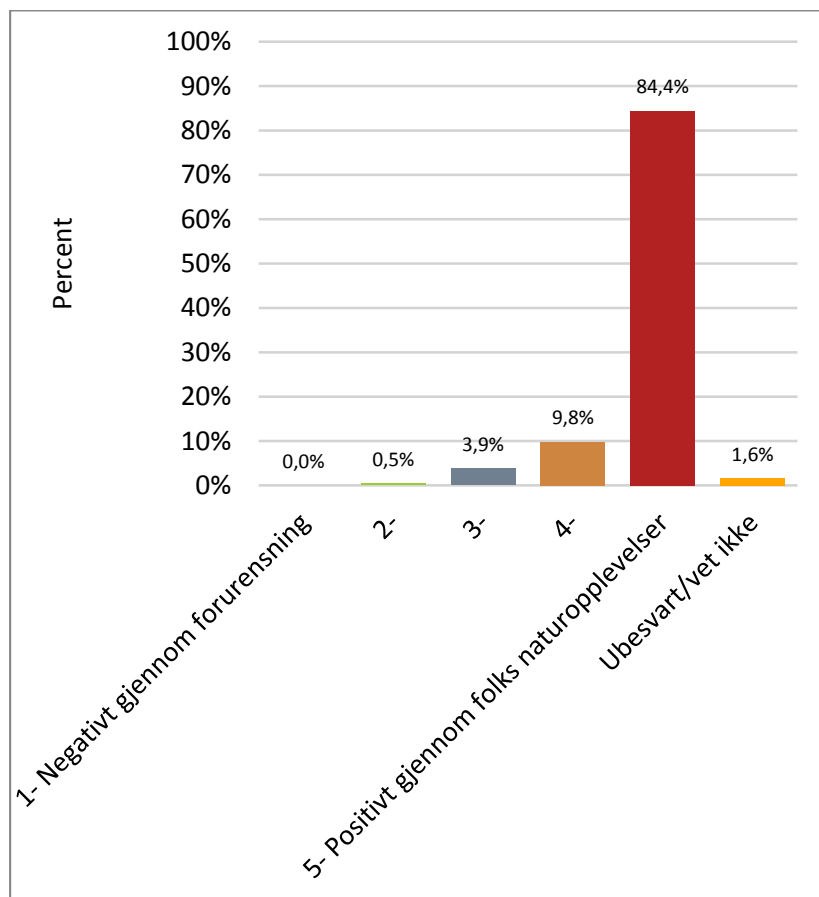
Opplevelser, ferie/gjestehavner og service:

Tabell nr 8

På en skala fra 1 til 6 (se tabell nr 8) svarer respondentene at frihetsfølelse, naturopplevelse og friluftsliv er de faktorer som betyr mest mht. opplevelse på sjøen. Gode brygger og fortøyningssteder kommer også høyt opp på listen.

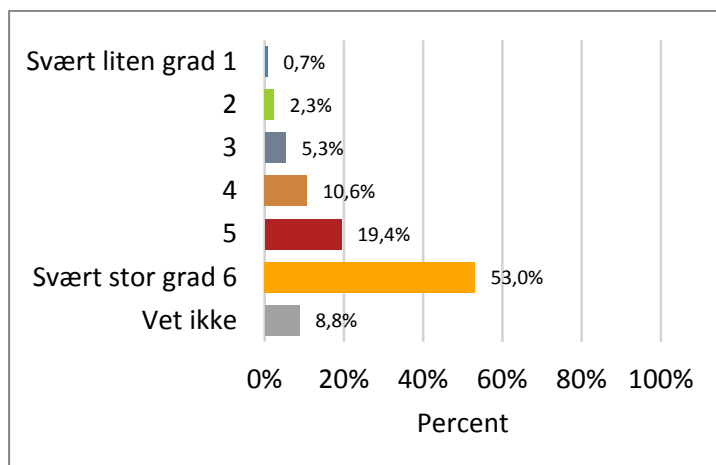
På spørsmål om hvordan man tror at fritidsbåtlivet generelt påvirker folkehelsen svarer 84,4 % at dette er positivt gjennom folks naturopplevelser.

Tabell nr 9

På spørsmål om hvordan man tror fritidsbåtlivet påvirker naturen og miljøet mener flere at båtlivet påvirker naturen og miljøet. Kun 0,9 % mener at båtlivet påvirker *svært negativt gjennom forurensning* og 9,5 % mener at det har *ingen påvirkning*. 37,3 % mener at båtlivet påvirker natur og miljø i svært begrenset grad og 36,1 % i begrenset grad.

Undersøkelsen ønsket også å se på hvordan man tror båtlivet vil utvikle seg. Vil det omfanget av det behov det vi har for antall båtplasser vi har i dag være det samme om 5-10-15 år? Vil båtbruken endre seg, ønsker unge en annen type båtbruk, for eksempel tilgang til båter gjennom båtpooler? Over 50 % mener at neste generasjon/unge vil etterspørre og ha behov for båtplasser i samme omfang som nå. Kun 0,7 % mener at behovet vil endre seg.

Tabell nr 10

Oppsummering:

Båtfolk i Oslo ser på Oslofjorden som et svært viktig rekreasjonsområde. Frihetsfølelse, naturopplevelse og friluftsliv er de faktorer som betyr mest for opplevelsen på sjøen. Gode brygger og fortøyningssteder pekes også på som viktig. På spørsmål om hvordan man tror at fritidsbåtlivet generelt påvirker folkehelsen svarer 84,4 % at dette er positivt gjennom folks naturopplevelser. Dette tenker vi er viktig å ha i betraktning i kommunens arbeid med folkehelse.

De fleste båtene i Oslo (82%) har en eier (en familie). 11% har to eiere, og ikke mer enn 3,6 % har flere enn to eiere. Hele 78% sier nei til bruk av en båtdelingsordning, og 89% svarer at utleie ikke er aktuelt. Det er mulig at båt som utleieobjekt er såpass mye mer komplisert enn bil, at dette markedet er annerledes når det kommer til deling.

Båtene brukes mest til dags- / ettermiddagsturer (38,6%), men også fisketurer (29,8%) og ferieturer og helgeturer med overnatting (begge 24,6%). De som bruker båten på ferieturer er mest seilbåter (65,1%), og motorbåter med overnattingsmulighet (53,5%). Det er stor bruk av båtene i juli, og da er det også mest overnattinger, men mange bruker også båtene mye helt fra mai til september, så båtsesongen er ganske lang i Oslofjorden.

Av båter uten overnattingsmulighet er alle båter mindre enn 15'. Størstedelen av motorbåter med overnatting er mellom 15' og 33'. For seilbåtene er det 42,9 % som er mellom 15' og 33' og 44,2 % som er mellom 34' og 44'. Hoveddelen av alle båtene er i dag i glassfiber og plast (89,2%).

Båtfolk i Oslo gjør det meste av vedlikeholdet på båten sin selv (87%). Bare 12,2% av båteierne setter bort service av båten sin til verft/marina. Dette kjenner utvalget seg igjen i, ut fra aktiviteten vi ser på båtoplegarene på våren og høsten, der medlemmene våre spør hverandre til råds, og bruker mye tid på å vedlikeholde sine båter.

Når det gjelder tømning av toaletter, svarer ca 1/3 at de har *svært stor grad* av mulighet til tømning av toaletter i tilknytning til egen hjemmehavn og 1/3 svarer at dette er tilbudet i

svært liten grad er tilgjengelig. Dette tenker vi kan ha sammenheng med avstanden mellom dagens tømme muligheter og respondentenes hjemmehavn. På spørsmål om hvordan man tror fritidsbåtlivet påvirker naturen og miljøet mener flere at båtlivet påvirker naturen og miljøet, men i svært begrenset eller begrenset grad.

I kommentarfeltene har mange kommentert viktigheten av å ta vare på de maritime tradisjonene i byen, gjennom å bevare antall båtplasser. Det pekes på at det allerede er vanskelig å få seg båtplass i Oslo. Bevar båtlivet for alle i Oslo, sier flere. Mange peker også på behovet for mer gjestehavner i Oslo, slik at folk ikke snur før de seiler inn Oslofjorden. Dagens løsning med kun en privat marina, sees som utilstrekkelig. Dette er betraktninger vi håper kommunen kan ta med seg i sitt arbeid med en strategi for båtlivet i fjorden.